

Konrad Stępień

Katedra Rachunkowości Finansowej

W poszukiwaniu ładu terminologicznego: zdolność płatnicza, płynność finansowa, wypłacalność

1. Wprowadzenie

Jednym z nadrzędnych celów działalności przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej, obok pomnażania bogactwa (kapitału) właścicieli, jest zapewnienie przedsiębiorstwu dalszej możliwości istnienia, natomiast podstawowym warunkiem istnienia przedsiębiorstwa jest jego wypłacalność.

W literaturze ekonomicznej oprócz wypłacalności występują także pojęcia płynności finansowej czy zdolności płatniczej. Analiza definicji poszczególnych pojęć wskazuje, że jedni autorzy utożsamiają te pojęcia, stosując je zamiennie, z kolei inni je różnicują, przypisując są im różne zakresy merytoryczne, a tym samym różny charakter wzajemnych relacji.

Celem niniejszego opracowania jest próba wyjaśnienia znaczenia pojęć takich jak: zdolność płatnicza, płynność finansowa, wypłacalność, a także określenie relacji pomiędzy nimi.

2. Przegląd definicji zdolności płatniczej, płynności finansowej oraz wypłacalności

Jak już wspomniano, w literaturze ekonomicznej różnie rozumiane jest pojęcie wypłacalności. Często wypłacalność utożsamiana jest ze zdolnością płatniczą

lub z płynnością finansową. Przykładowo I. Olchowicz [2007, s. 314] uważa, że „pomiędzy wymagalnością zobowiązań i płynnością majątku powinna istnieć spójność, którą wyraża zdolność płatnicza jednostki, czyli wypłacalność”. Autorka zatem utożsamia zdolność płatniczą z wypłacalnością.

Z kolei T. Waśniewski [1997, s. 393] twierdzi, że „pod pojęciem zdolności płatniczej należy rozumieć możliwość terminowej i ciągłej spłaty większości zobowiązań. Brak zdolności płatniczej oznacza taką sytuację finansową przedsiębiorstwa, w której nie realizuje ono lub opóźnia płatności w stosunku do swoich wierzycieli. Zdolność płatnicza powinna być zachowana w przedsiębiorstwie w sposób ciągły, nawet w najkrótszych przedziałach czasowych i okresowo badana za pomocą odpowiednich rachunków analitycznych”. T. Waśniewski [1997, s. 393] pisze także, że „w przepisach prawnych gospodarki rynkowej rygorystycznie egzekwuje się zasadę wypłacalności i przewiduje się wszczęcie postępowania upadłościowego w przypadku braku zdolności płatniczej lub wystąpienia straty niepokrytej majątkiem własnym, co może stać się przyczyną niewypłacalności w najbliższej przyszłości”. Autor ten rozróżnia pojęcia zdolności płatniczej i wypłacalności. Można zatem wnioskować, że przedsiębiorstwo jest wypłacalne wówczas, gdy posiada zdolność płatniczą i jest w stanie pokryć powstałą stratę majątkiem własnym.

D. Wędzki zaś wyróżnia dwa rodzaje wypłacalności: krótkoterminową i długoterminową. Wypłacalnością krótkoterminową nazywa „posiadanie przez przedsiębiorstwo aktywów łatwo zamienialnych na gotówkę oraz rezerw środków pieniężnych i papierów wartościowych”, natomiast wypłacalność długoterminową definiuje jako „długookresową nadwyżkę majątku przedsiębiorstwa nad finansującymi go zobowiązaniami”. Z kolei za płynność finansową D. Wędzki [2003, s. 33] uważa „zdolność przedsiębiorstwa do osiągnięcia przepływów pieniężnych umożliwiających regulowanie wymagalnych zobowiązań i pokrywanie niespodziewanych wydatków gotówkowych”. Podkreśla ponadto, że definicja ta zakłada konieczność posiadania wypłacalności krótkoterminowej.

Według G. Michalskiego [2004, s. 34] płynność finansowa definiowana jest w różny sposób. „Najczęściej rozumie się ją [płynność] jako wypłacalność przedsiębiorstwa, czyli możliwość regulowania swoich zobowiązań, które wynikają ze zwykłych transakcji, niespodziewanych zdarzeń oraz zaistniałych sytuacji, pozwalających na »okazyjny« zakup dóbr”. Przytacza również definicję płynności o: „wymienialności aktywów przedsiębiorstwa na inne aktywa. W tym ujęciu płynność jest łatwością dokonywania transakcji wymiany, przy towarzyszących jej niskich kosztach transakcyjnych”. Podaje on także, że „płynność jest jednoznaczna ze zdolnością firmy do szybkiego generowania gotówki” [Michalski 2001, s. 120].

S. Nahotko [2003, s. 25] pisze, że przez „płynność finansową rozumie się zdolność przedsiębiorstwa do wywiązywania się z krótkoterminowych zobowiązań.

Jej brak oznacza niewypłacalność podmiotu”. Toteż utożsamia on płynność finansową z wypłacalnością.

R. Pałczyńska-Gościniak różnicuje terminy zdolność płatnicza, płynność finansowa, wypłacalność. Jej zdaniem, zdolność płatnicza to „zdolność jednostki do bieżącego regulowania zobowiązań. Jest to tak zwana strukturalna zdolność płatnicza, polegająca na możliwości zamiany posiadanych składników majątkowych na środki pieniężne w stopniu umożliwiającym terminowe pokrywanie wymagalnych zobowiązań”. Przez płynność finansową rozumie zdolność przedsiębiorstwa do terminowego regulowania zobowiązań bieżących, uwarunkowaną wielkością krótkoterminowego zadłużenia (pożyczek, kredytów i różnego rodzaju zobowiązań) oraz poziomem aktywów obrotowych”. R. Pałczyńska-Gościniak podkreśla, że w pojęciu płynności finansowej znajduje odzwierciedlenie zarówno wymóg terminowego regulowania środków gospodarczych, jak i płynność środków gospodarczych, czyli łatwość z jaką dana pozycja aktywów zostaje zamieniona na inną, bez trudu wydatkowaną formę (np. środki pieniężne) z żadną lub nieznaczną utratą wartości. Z kolei wypłacalność ww. autorka interpretuje jako „możliwość oddania wszystkich długów, zarówno w krótszym, jak i dłuższym czasie”. Zaś pod pojęciem niewypłacalności rozumie „trwałą niezdolność przedsiębiorstwa do pokrycia swoich zobowiązań, wynikającą z faktu, że wartość jego zobowiązań przewyższa, w dającym się przewidzieć okresie, wartość majątku” [Pałczyńska-Gościniak 2004, s. 135–136].

M. Sierpińska i T. Jachna zauważają, że pojęcie wypłacalności jest często mylone z płynnością finansową. Przez płynność finansową rozumieją „zdolność do terminowego regulowania zobowiązań bieżących”, natomiast ich zdaniem „wypłacalność oznacza zdolność do pokrycia łącznych długów posiadany majątkiem”. Dodają także, że wypłacalność jest niekiedy określana jako płynność finansowa długoterminowa [Sierpińska i Jachna 2009, s. 145].

Z kolei Z. Leszczyński i A. Skowronek-Mielczarek [2004, s. 137, 155] płynność finansową definiują jako „zdolność spółki do regulowania zobowiązań w wymagalnych terminach”, natomiast przez pojęcie utraty zdolności płatniczej rozumieją „zarówno krótkookresową niezdolność do wywiązywania się ze swoich zobowiązań, jak i trwałą utratę zdolności płatniczej, prowadzącą do bankructwa”. Zatem utożsamiają pojęcie zdolności płatniczej z wypłacalnością.

E. Śnieżek zaś podaje, że „wypłacalność podmiotu związana jest bezpośrednio z jego zdolnością do spłaty zobowiązań w terminie. Podmiot zdolny do spłaty długów w terminie określa się jako wypłacalny, w przeciwnym wypadku staje się on niewypłacalny”. Autorka pisze także: „płynność jest ściśle związana z wypłacalnością. Pojęciu »płynność« nadaje się przynajmniej dwa znaczenia:

1) jest ono używane dla określenia charakteru utrzymywanych przez podmiot składników aktywów, czyli określa się stopień »płatności« ich zamiany na gotówkę [...],

2) jest ono stosowane dla określenia niektórych relacji między płynnymi aktywami i krótkoterminowymi zobowiązaniami.

Jednak płynność zarówno w pierwszym, jak i w drugim znaczeniu zawsze jest kategorią węższą niż wypłacalność. Zarówno charakter składników majątku podmiotu, jak i relacje między aktywami a krótkoterminowymi zobowiązaniami są istotne w ocenie wypłacalności, ale wypłacalność nie zależy wyłącznie, więcej, nie zależy przede wszystkim, od aktywów i pasywów podmiotu, jest ona uwarunkowana zdolnością do generowania gotówki [...] w relacji do zapotrzebowania na nią. Chociaż płynność jest czasem używana jako synonim wypłacalności, jednak z takim podejściem nie można się zgodzić, bo zawęża ono w znacznym stopniu zagadnienie i obniża jego rangę” [Śnieżek 1997, s. 67–68].

Zdaniem T. Cebrowkiej [1992, s. 12], „płynność finansowa może być rozumiana wieloaspektowo, a mianowicie jako:

1) pozytywny stan środków pieniężnych,

2) właściwość przedmiotów majątkowych do przekształcenia się w pieniądź, czyli zdolność do likwidacji,

3) stopień pokrycia zobowiązań środkami pieniężnymi [...],

4) zdolność podmiotów gospodarczych do realizacji w każdym momencie i bez ograniczeń swych zobowiązań płatniczych (tzw. zdolność płatnicza)”.

W ostatnim z wymienionych aspektów autorka utożsamia pojęcie płynności finansowej ze zdolnością płatniczą, a nawet z wypłacalnością (co sugerują słowa „w każdym momencie i bez ograniczeń”).

Zgodnie z Załoženiami koncepcyjnymi sporządzania i prezentacji sprawozdań finansowych Międzynarodowych Standardów Rachunkowości termin „płynność” oznacza dostępność środków pieniężnych w krótkim okresie (w niedalekiej przyszłości), po uwzględnieniu zaspokojenia przypadających na dany okres zobowiązań o charakterze finansowym. Z kolei „wypłacalność” oznacza dostępność środków pieniężnych przez dłuższy okres, co umożliwia jednostce terminowe regulowanie zobowiązań finansowych [*Międzynarodowe Standardy...* 2007, s. 59].

Podobnie w literaturze zagranicznej nie ma jednomyślności, jeśli chodzi o pojęcie wypłacalności. D.E. Kieso i J.J. Weygandt [1992, s. 209] definiują wypłacalność (*solvency*) jako „zdolność przedsiębiorstwa do spłacania długów w terminie płatności”. Z kolei C.J. Bond [1993, s. 492] nie definiuje wypłacalności, lecz wyjaśnia termin „niewypłacalny” (*insolvent*). „Dłużnik uważany jest za niewypłacalny, kiedy całkowite jego zadłużenie jest większe od całkowitego majątku”. W.B. Meigs i R.F. Meigs [1986, s. 12–13] uważają, że podmiot jest wypłacalny (*solvent*), gdy „posiada wystarczającą ilość środków pieniężnych

[gotówki] w celu pokrycia długów w terminach płatności”, zaś „podmiot gospodarczy, który nie jest w stanie spłacić zobowiązań w terminie wymagalności, uważany jest za niewypłacalny” (*insolvent*).

3. Rozważania nad istotą pojęć: zdolność płatnicza, płynność finansowa, wypłacalność oraz nad ich wzajemnymi relacjami

Wielu spośród wymienionych powyżej autorów przy definiowaniu pojęć: zdolność płatnicza, płynność finansowa czy wypłacalność, posługuje się zwrotem: „zdolność do terminowego regulowania zobowiązań bieżących”. Rozważając literalnie ten zwrot, wydaje się, że zdolność do terminowego regulowania zobowiązań, czyli zdolność do płacenia zobowiązań, jest niczym innym, jak zdolnością płatniczą. Uniwersalny Słownik Języka Polskiego wyjaśnia bowiem, że zdolność to „potencjalna sprawność, możność robienia czegoś, zdatność do czegoś”, płatniczy zaś to „odnoszący się do płacenia, zapłaty, wypłaty” [*Uniwersalny słownik...* 2003, s. 950, 181]. Rozumując zatem dosłownie, termin „zdolność płatnicza” oznaczać będzie zdolność do płacenia czegoś. Przenosząc powyższy sposób rozumowania na obszar działalności przedsiębiorstwa, zdolność płatniczą przedsiębiorstwa można wyjaśnić jako zdolność przedsiębiorstwa do regulowania zobowiązań. Jednakże mając na uwadze, że podmiot gospodarczy musi na bieżąco regulować tylko te zobowiązania, których termin płatności przypada na dany moment, pojęcie „zdolność płatnicza” można zdefiniować jako zdolność do regulowania zobowiązań wymagalnych.

Warto podkreślić, że podmioty gospodarcze regulują swoje zobowiązania zazwyczaj środkami pieniężnymi, dlatego też przedsiębiorstwo musi albo posiadać środki pieniężne w wysokości umożliwiającej spłatę wymagalnych zobowiązań, albo dysponować majątkiem, który łatwo jest spieniężyć przed terminem spłaty zobowiązań. Istnieje także inna możliwość regulowania bieżących zobowiązań, niż wyłącznie z posiadanego przez jednostkę majątku. W sytuacji, gdy jednostka gospodarcza ma przyznany kredyt w rachunku bieżącym¹ lub w rachunku kredytowym, może dokonywać spłaty zobowiązań krótkoterminowych również ze środków obcych. Trzeba jednak zauważyć, że banki na bieżąco badają zdolność kredytową kredytobiorcy, czyli zdolność do spłaty kredytu wraz z odsetkami. W przypadku utraty takiej zdolności mogą wstrzymać wypłatę poszczególnych transz kredytowych lub też zażądać natychmiastowej spłaty kredytu zwłaszcza kredytów w rachunku bieżącym, które najczęściej przyznawane są na okres

¹ Udzielenie kredytu w rachunku bieżącym oznacza przyznanie posiadaczowi rachunku bieżącego prawa do wydatkowania większej kwoty pieniężnej od posiadanej na swoim rachunku bankowym, jednak nie wyższej niż ustalony limit kredytowy.

jednego roku z możliwością przedłużenia. Z tego też względu regulowanie zobowiązań przez jednostki gospodarcze ze środków obcych (kredytów) może odbywać się zazwyczaj w krótkim okresie maksymalnie do roku.

Jak wynika z powyższych rozważań, podmiot gospodarczy nie musi posiadać własnych środków, by mieć zdolność do terminowego regulowania zobowiązań bieżących, jednakże utrzymujący się brak płynnych środków własnych przedsiębiorstwa może spowodować cofnięcie przyznanych kredytów, a tym samym utratę zdolności płatniczej.

W sytuacji, gdy podmiot gospodarczy wykazuje zdolność płatniczą na skutek posiadania własnych środków pieniężnych bądź innych aktywów płynnych umożliwiających uregulowanie zobowiązań bieżących, można powiedzieć, że podmiot posiada płynność finansową. Płynność finansowa wynika bowiem z faktu posiadania płynnych aktywów, czyli aktywów łatwo zamienialnych na środki pieniężne. Jako argument potwierdzający tę tezę można przyjąć konstrukcję klasycznych wskaźników stosowanych do obliczania płynności finansowej. Wskaźniki te stanowią relację bieżących aktywów (o różnym stopniu płynności) do zobowiązań bieżących, czyli wymagalnych w najbliższej przyszłości (maksymalnie do 1 roku). A zatem przez „płynność finansową przedsiębiorstwa” można rozumieć jego zdolność do terminowego regulowania zobowiązań bieżących (krótkoterminowych), uwarunkowaną posiadaniem płynnych aktywów w wysokości umożliwiającej spłatę zobowiązań bieżących. Jednostka gospodarcza, chcąc prawidłowo funkcjonować, powinna zawsze dysponować płynnym majątkiem obrotowym pozwalającym na spłatę bieżących zobowiązań.

Na podstawie przedstawionych powyżej definicji trudno jednoznacznie stwierdzić, kiedy podmiot gospodarczy można uznać za wypłacalny, a kiedy za niewypłacalny. Wydaje się, że w tej sytuacji najlepiej odnieść się do przepisów prawa, gdyż to one określają zarówno warunki powołania do istnienia, jak i do likwidacji podmiotu gospodarczego.

Zgodnie z art. 10 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze „upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny”. Zaś pojęcie niewypłacalności wyjaśnione jest w art. 11 przedmiotowej ustawy. Zgodnie z przepisem art. 11:

1) „Dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań,

2) Dłużnika będącego osobą prawną [...] uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje”.

W świetle tego przepisu można stwierdzić, że jednostka gospodarcza jest wypłacalna wtedy, gdy jednocześnie:

- realizuje swoje wymagalne zobowiązania (posiada zdolność płatniczą),
- posiada majątek w wysokości umożliwiającej w całości pokrycie wszystkich zobowiązań.

Jednostka gospodarcza zatem, aby mogła być uznana za wypłacalną, musi spełniać jednocześnie te dwa warunki, w przeciwnym bowiem razie będzie niewypłacalna.

Mając powyższe na uwadze, pojęcie „wypłacalność” można zdefiniować jako zdolność do terminowego regulowania ogółu zobowiązań. W definicji tej zawarte są obydwa wspomniane powyżej warunki, które jednostka musi spełnić, aby mogła być uznana za wypłacalną.

Na tym etapie rozważań warto zastanowić się, czy brak płynności finansowej jednostki gospodarczej oznacza jej niewypłacalność oraz czy podmiot posiadający płynność finansową zawsze jest wypłacalny. W świetle przepisów ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze brak płynności finansowej nie musi oznaczać jej niewypłacalności, bowiem jednostka może zachować zdolność płatniczą, korzystając w krótkim okresie z przyznanых jej kredytów, a jednocześnie może dysponować majątkiem (trwałym) w wysokości umożliwiającej spłatę wszystkich zobowiązań. Z pewnością jednak utrzymujący się brak płynności finansowej jednostki gospodarczej spowoduje utratę zdolności płatniczej, gdyż kredytodawcy albo wstrzymają wypłatę kredytów, albo też zażądają natychmiastowej ich spłaty. Utrata płynności finansowej sprawia, że kontrahenci wycofują się z udzielania kredytów kupieckich (odroczonej terminowości), a jednostka zmuszona jest do realizowania transakcji gotówkowych. To z kolei pogłębia istniejące braki płynnego majątku, a zwłaszcza środków pieniężnych. W konsekwencji utrata płynności finansowej przyczynia się do niewypłacalności jednostki gospodarczej. Dlatego też podkreślić należy, że w krótkim czasie brak płynności finansowej nie musi oznaczać niewypłacalności podmiotu gospodarczego, jednakże w dłuższym okresie brak płynności finansowej niewątpliwie spowoduje jego niewypłacalność.

Czy zatem posiadanie płynności finansowej gwarantuje jednostce gospodarczej wypłacalność? Odwołując się do przepisów ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, należy stwierdzić, że nie. Podmiot gospodarczy może posiadać płynność finansową, a więc zdolność do terminowego regulowania zobowiązań bieżących (krótkoterminowych) wynikającą z faktu posiadania płynnych aktywów w wysokości umożliwiającej spłatę zobowiązań bieżących, jednakże może nie dysponować majątkiem w wysokości umożliwiającej w całości pokrycie wszystkich zobowiązań (posiada wówczas ujemny kapitał własny). Będzie zatem również niewypłacalny, pomimo że na bieżąco będzie regulować swoje zobowiązania krótkoterminowe. Jak wynika z art. 21, ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, „dłużnik jest obowiązany nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości”. Za taką podstawę ogłoszenia upadłości należy przyjąć niewypłacalność, czyli niewykonywanie swoich wymagalnych zobowiązań lub sytuację, w której zobowiązania podmiotu gospodarczego przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania reguluje.

Warto przytoczyć także art. 12 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, który stanowi:

1) „Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie przekracza trzech miesięcy, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10% wartości bilansowej przedsiębiorstwa dłużnika.

2) Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli niewykonanie zobowiązań ma charakter trwały albo gdy oddalenie wniosku może spowodować pokrzywdzenie wierzycieli”.

Powyższy przepis nie odnosi się wprawdzie bezpośrednio do niewypłacalności podmiotu gospodarczego, lecz do postępowania upadłościowego będącego następstwem niewypłacalności tego podmiotu. Jednakże przepis ten dopuszcza dalsze istnienie jednostki gospodarczej, gdy opóźnienie w spłacie zobowiązań bieżących nie przekracza 3 miesięcy, a ogół niespłaconych (przeteterminowanych) zobowiązań nie przekracza 10% wartości jej aktywów. Niemniej jednak podkreślić należy, że w takiej sytuacji o newszczywnianiu postępowania upadłościowego, a w konsekwencji o dalszym istnieniu podmiotu gospodarczego decyduje wyłącznie Sąd. To właśnie Sąd może zarówno dopuścić złożony wniosek o ogłoszenie upadłości, jak i go oddalić.

Można zatem stwierdzić, że jednostki gospodarcze posiadające zarówno płynność finansową oraz dysponujące majątkiem w wysokości umożliwiającej w całości pokrycie wszystkich zobowiązań z pewnością można uznać za wypłacalne.

4. Zakończenie

Przeprowadzone w niniejszym opracowaniu dociekania dotyczące definicji i istoty zdolności płatniczej, płynności finansowej oraz wypłacalności przedsiębiorstwa pozwoliły na sformułowanie następujących wniosków.

Po pierwsze, przez „zdolność płatniczą” przedsiębiorstwa należy rozumieć jego zdolność do regulowania zobowiązań wymagalnych, a więc tych, których termin zapłaty upływa w najbliższej przyszłości, maksymalnie do roku. Zdolność płatnicza może wynikać z faktu posiadania przez przedsiębiorstwo odpowiedniej wysokości majątku płynnego w stosunku do zobowiązań wymagalnych albo na skutek posiadania krótkotrwałego dostępu do kredytu bankowego najczęściej w postaci kredytu w rachunku bieżącym.

Po drugie, gdy przedsiębiorstwo wykazuje zdolność płatniczą na skutek posiadania własnych środków pieniężnych bądź innych aktywów płynnych umożliwiających uregulowanie zobowiązań bieżących, można powiedzieć, że podmiot posiada płynność finansową. Płynność finansowa przedsiębiorstwa to jego zdolność do terminowego regulowania zobowiązań bieżących (krótkoterminowych)

uwarunkowana posiadaniem płynnych aktywów w wysokości umożliwiającej spłatę zobowiązań bieżących.

Po trzecie, biorąc pod uwagę art. 11 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze można stwierdzić, że jednostka gospodarcza jest wypłacalna wtedy, gdy jednocześnie:

- realizuje swoje wymagalne zobowiązania (posiada zdolność płatniczą),
- posiada majątek w wysokości umożliwiającej w całości pokrycie wszystkich zobowiązań.

Mając zatem powyższe na uwadze, pojęcie wypłacalności można zdefiniować jako zdolność do terminowego regulowania ogółu zobowiązań. W definicji tej zawarte są bowiem obydwa warunki, które jednostka musi spełnić, aby mogła być uznana za wypłacalną.

Literatura

- Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie* [2004], red. M. Jerzemowska, PWE, Warszawa.
- Bond C. J. [1993], *Credit Management Handbook, A Complete Guide to Credit and Accounts Receivable Operations*, McGraw-Hill, Inc., New York.
- Cebrowska T. [1992], *Płynność jako determinanta równowagi finansowej*, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, nr 638, Wrocław.
- Kieso D.E., Weygandt J.J. [1992], *Intermediate Accounting*, John Wiley & Sons Inc., New York.
- Leszczyński Z., Skowronek-Mielczarek A. [2004], *Analiza ekonomiczno-finansowa spółki*, PWE, Warszawa.
- Meigs W.B., Meigs R.F. [1987], *Accounting: the Basis for Business Decisions*, McGraw-Hill Book Co., New York.
- Michalski G. [2001], *Pomiar poziomu płynności finansowej w przedsiębiorstwie – wybrane zagadnienia*, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, nr 894, Wrocław.
- Michalski G. [2004], *Wartość płynności w bieżącym zarządzaniu finansami*, Wydawnictwo Cedetu sp. z o. o., Warszawa.
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej* [2007], MSSF t. I i II, IASB, polski przekład, Warszawa.
- Nahotko S. [2003], *Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach zagrożenia upadłością*, Wydawnictwo AJG sp. z o. o., Bydgoszcz.
- Olchowicz I. [2007], *Podstawy rachunkowości*, Difin, Warszawa.
- Sierpińska M., Jachna T. [2009], *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Śnieżek E. [1997], *Jak czytać cash flow*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa.
- Uniwersalny słownik języka polskiego* [2003], red. S. Dubisz, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze Dz.U. z 2003 r., nr 60 poz. 535 (z późn. zm.).

Waśniewski T. [1997], *Analiza finansowa w przedsiębiorstwie*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa.

Wędzki D. [2003], *Strategie płynności finansowej przedsiębiorstwa. Przepływy pieniężne a wartość dla właścicieli*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków.

Streszczenie

O istnieniu przedsiębiorstw w gospodarce rynkowej decyduje wypłacalność, jej brak jest bowiem przyczyną upadłości podmiotów gospodarczych. W literaturze ekonomicznej obok terminu „wypłacalność” pojawia się także „płynność finansowa” i „zdolność płatnicza”. Jedni autorzy utożsamiają je i stosują zamiennie, z kolei inni je różnicują, przypisując im różne zakresy merytoryczne, a tym samym różny charakter wzajemnych relacji. Opracowanie poświęcono wyjaśnieniu znaczenia tych pojęć, a także określeniu występujących pomiędzy nimi relacji.

Słowa kluczowe: zdolność płatnicza, płynność finansowa, wypłacalność, analiza finansowa.

In Search of Terminological Order: Payment Ability, Financial Liquidity, and Solvency

Being solvent determines whether or not an enterprise exists in a market economy. A lack of solvency is therefore one reason businesses fail. In the economics literature, beside the notion of solvency there are also the ideas of financial liquidity and the ability to pay. Some authors identify these notions as being interchangeable, while others differentiate them, ascribing to them different essential ranges and a different character of mutual relation. This paper explains the meaning of these notions and also describes the mutual relations between them.

Keywords: payment ability, financial liquidity, solvency, financial analysis.